

Glosa notabilis

gimē sui sibi a ptepost. Quarto requirit q̄ habeat terminationē p̄cipij: nō
p̄scius nescius nō sunt participia sed noia. Arguit. Participia nō p̄nt fieri
noia: q̄ sunt specificē distincta: sed species rerū trāsmutari nō p̄nt. Dōm q̄
hoc verū est formalit̄: q̄ modus f̄candi p̄cipij nō p̄t fieri modus f̄candū
nois: s̄ bene materialit̄: q̄ vox p̄cipij nō p̄t fieri nomē inducēdo nois
f̄cationē. Arguit. Participij nō p̄t fieri nomē: q̄ nomē nō p̄t fieri p̄ci-
pium: q̄ r̄. Tenet p̄na: q̄ eadē ē via a thebis ad athenas r̄ ecōtra: vt patz
q̄. p̄p̄si. Dōm q̄ nō ē site: q̄ imperfectū p̄t mutari s̄ nō ecōverso. Et p̄ci-
pium f̄cat accidens nomē verō substantiā q̄ prior est: sed posterius bene mu-
tatur in prius r̄ nō ecōverso. Et q̄n dicit̄ p̄cipij nō fit s̄b̄s: q̄ nō fit nomē
q̄ cū s̄b̄o h̄z maiorē cōuenientiā q̄ cū noie. Dōm q̄ verū est in mō f̄candi
sed illa cōuenientiā nō inuadit ad trāsmutationē vni⁹ in alterū s̄ potius ueni-
entiam accidentalis. ¶ Querit. Quot requirunt ad hoc q̄ vna ps trāsmu-
teret in alterā. Dōm q̄ tria. P̄mo requiritur cōuenientiā f̄cati. Scōdo que-
nientiā vocis. Tertio licentiā grāmaticorū et fm̄ illa p̄cipij plus cōueit
cū noie q̄ cū s̄b̄o r̄ illa p̄mouet ad hoc q̄ p̄cipij trāsmutari possit in vni
nois. ¶ Querit. Quare trāsmutat̄ in p̄nomē. Dōm ad hoc q̄ nō deficit li-
centiā grāmaticorū vt dicit̄ m̄tri r̄ p̄p̄t hoc pronomē nō p̄t p̄ari nisi fo-
lun artificialit̄ q̄ nō ē data licētia q̄ p̄paret sicut nec p̄cipij p̄t p̄ari
in q̄tū h̄noī. ¶ Querit. Utrū p̄cipij nō oializatū possit iterū fieri p̄cipij
Dōm q̄ sic q̄ ars imitat̄ naturā inq̄atū p̄t s̄ in natura videm⁹ q̄ aqua
calefacta p̄ncipio calefaciēdi remoro iterū frigescit etiā p̄cipij noializa-
tum depositū causa noializatiōis fit iterū p̄cipij. ¶ Querit. Utrū omne
p̄cipij p̄t fieri nomē. Dōm q̄ nō q̄ p̄cipij futuri t̄pis in rus nūq̄ p̄t
fieri nomē p̄p̄t nūmā futuritiōne. Unde s̄flosa. In rus q̄ sunt nūq̄
tibi noia s̄nt. In dus q̄ sunt crebro tibi noia s̄nt. ¶ Arguit. Participiuz
in rus p̄struit cū noie q̄ fit nomē. Tenet p̄na q̄ illa ē d̄ntia inter adiecti-
m noiale q̄ p̄iunctim p̄struit r̄ adiecti-
m p̄cipiale q̄ diuisim p̄struit cuius sub-
stantiuo. Exēplū vt lecturus ē futuri t̄pis. Ibi p̄iunctim p̄struit. Dōm q̄
fit nomē sed hoc rarissime fit et illud q̄d rarissime fit fm̄ grāmaticos nūq̄
fieri d̄r: q̄ loquitur fm̄ vsitātū modū. ¶ Nota. Nō andū q̄ eadē sit vox p̄cipij
et nomē nō tū vtroiq̄z manet idem sensus q̄n p̄struunt cū aliq̄ casu. Nam
magna d̄ntia ē in bibens vini r̄ bibēs vini patēs algous inedia vigilia
laboris et patēs algore inedia vigilia labore q̄n bibens ē nomē tūc nō
est necesse q̄ in presenti t̄pe bibat vinū sed sufficit habere habituz bibēdi
quā h̄z etiā dormiēs. S̄z ad istā bibens vinū requiritur q̄ actu habeat vinū
et sic dormiēti dici p̄t hic iacet bibēs vini sed nō bibēs vinū. Similit̄ dicit̄
de ist̄ ordinibus doctus grāmaticē et doctus grāmaticam

Querit

Querit

Arguit

Nota.

Querit

Quod post p̄dicta cōstructio iure locanda

Arguit

Querit

Hoc ē nonū capitulū in quo p̄misit se determinaturū de
p̄structione. Et ē sentētia q̄ recto ordie p̄missiōis facit in
p̄mio p̄ regimē determinādū ē de p̄structione. ¶ Af. Cō-
munita sunt p̄ora s̄ p̄structio ē cōior: q̄ p̄us determinasset de p̄structione
Dōz q̄ hoc verū ē fm̄ ordinē nature: s̄ nō fm̄ ordinē doctrine q̄ hic seruat
¶ Querit. q̄ modis capit̄ p̄structio. Dōz q̄ trib⁹ modis. P̄rio large: vt sc̄z
ē p̄structibili⁹ vni⁹ r̄ fit tā in ordinē p̄grua q̄ incōgrua. Scōdo stricte vt sc̄z
ē p̄structibili⁹ p̄grua vni⁹: r̄ illa fit solū in ordinē p̄grua Tertio p̄pe vt sc̄z
ē p̄structibili⁹ p̄grua vni⁹ p̄fectā sentētia demōstrās r̄ sic solū orō p̄fecta
est cōstructio. ¶ Querit. quō diffinitur p̄structio secundo mō accepta. Di-
cendum q̄ sic. Est p̄structibiliū vni⁹ ex modis significandi ab intellectu

...ad regimē
...nō p̄nt fieri
...nois: s̄ bene
...materialit̄
...q̄ vox p̄cipij
...nō p̄t fieri
...nomē inducēdo
...nois f̄cationē
...Arguit. Participij
...nō p̄t fieri nomē
...q̄ nomē nō p̄t fieri
...p̄cipium: q̄ r̄.
...Tenet p̄na: q̄ eadē
...ē via a thebis ad
...athenas r̄ ecōtra: vt
...patz q̄. p̄p̄si.
...Dōm q̄ nō ē site: q̄
...imperfectū p̄t mutari
...s̄ nō ecōverso. Et p̄ci-
...pium f̄cat accidens
...nomē verō substantiā
...q̄ prior est: sed post-
...erius bene mutatur
...in prius r̄ nō ecōverso.
...Et q̄n dicit̄ p̄cipij
...nō fit s̄b̄s: q̄ nō fit
...nomē q̄ cū s̄b̄o h̄z
...maiorē cōuenientiā
...q̄ cū noie. Dōm q̄
...verū est in mō f̄candi
...sed illa cōuenientiā
...nō inuadit ad trāsmu-
...tationē vni⁹ in alterū
...s̄ potius uenientiam
...accidentalis. ¶ Querit.
...Quot requirunt ad hoc
...q̄ vna ps trāsmuteret
...in alterā. Dōm q̄ tria.
...P̄mo requiritur cōueni-
...entiā f̄cati. Scōdo que-
...nientiā vocis. Tertio li-
...centiā grāmaticorū et
...fm̄ illa p̄cipij plus cōueit
...cū noie q̄ cū s̄b̄o r̄ illa
...p̄mouet ad hoc q̄ p̄cipij
...trāsmutari possit in vni
...nois. ¶ Querit. Quare
...trāsmutat̄ in p̄nomē.
...Dōm ad hoc q̄ nō defi-
...cit licentiā grāmaticorū
...vt dicit̄ m̄tri r̄ p̄p̄t hoc
...pronomē nō p̄t p̄ari nisi
...folun artificialit̄ q̄ nō ē
...data licētia q̄ p̄paret
...sicut nec p̄cipij p̄t p̄ari
...in q̄tū h̄noī. ¶ Querit.
...Utrū p̄cipij nō oializa-
...tū possit iterū fieri p̄cipij
...Dōm q̄ sic q̄ ars imitat̄
...naturā inq̄atū p̄t s̄ in
...natura videm⁹ q̄ aqua
...calefacta p̄ncipio cale-
...faciēdi remoro iterū
...frigescit etiā p̄cipij
...noializatum depositū
...causa noializatiōis fit
...iterū p̄cipij. ¶ Querit.
...Utrū omne p̄cipij p̄t
...fieri nomē. Dōm q̄ nō
...q̄ p̄cipij futuri t̄pis in
...rus nūq̄ p̄t fieri nomē
...p̄p̄t nūmā futuritiōne.
...Unde s̄flosa. In rus q̄
...sunt nūq̄ tibi noia s̄nt.
...In dus q̄ sunt crebro
...tibi noia s̄nt. ¶ Arguit.
...Participiuz in rus
...p̄struit cū noie q̄ fit
...nomē. Tenet p̄na q̄ illa
...ē d̄ntia inter adiecti-
...m noiale q̄ p̄iunctim
...p̄struit r̄ adiecti-
...m p̄cipiale q̄ diuisim
...p̄struit cuius substantiuo.
...Exēplū vt lecturus
...ē futuri t̄pis. Ibi p̄iunc-
...tim p̄struit. Dōm q̄ fit
...nomē sed hoc rarissime
...fit et illud q̄d rarissime
...fit fm̄ grāmaticos nūq̄
...fieri d̄r: q̄ loquitur fm̄
...vsitātū modū. ¶ Nota.
...Nō andū q̄ eadē sit
...vox p̄cipij et nomē
...nō tū vtroiq̄z manet
...idem sensus q̄n p̄stru-
...unt cū aliq̄ casu. Nam
...magna d̄ntia ē in
...bibens vini r̄ bibēs
...vini patēs algous inedia
...vigilia laboris et patēs
...algore inedia vigilia
...labore q̄n bibens ē
...nomē tūc nō est necesse
...q̄ in presenti t̄pe
...bibat vinū sed sufficit
...habere habituz bibēdi
...quā h̄z etiā dormiēs.
...S̄z ad istā bibens
...vinū requiritur q̄ actu
...habeat vinū et sic
...dormiēti dici p̄t hic
...iacet bibēs vini sed
...nō bibēs vinū. Similit̄
...dicit̄ de ist̄ ordinibus
...doctus grāmaticē et
...doctus grāmaticam
...sup. regimina. f. grā-
...maticalis .i. ponenda

De constructione.

causata: ad expmēdū mētis pceptū finalē aduēta. ⁊ bī illa diffinitio cā
 salis: qz daf p q̄tuor ḡna causaz. per hoc qd bī (p̄structibilū) daf intelli
 gī: cā material: qz ex p̄structibilib⁹ rāq̄ ex materialib⁹ p̄tib⁹ p̄ponit. Scdo
 p hoc qd bī vnio rāq̄ cā formal: qz act⁹ forme ē vnire qd p̄uenit vnioni.
 Tertio rāq̄ cā effitio: ⁊ illa ē duplex. s. extrinseca: ⁊ illa ē intellect⁹ ibi (ab
 intellectu) Alia ē intrinseca q̄ ē mod⁹ scādi: ibi (ex modis scādi causata)
 Quarto rāq̄ cā final: ibi (ad expmēdū mētis pceptū). s. simplicē v̄l cōple
 rum (finalr adinnēta) ¶ Af. Modi scādi sunt distincti: q̄ nō p̄currūt ad
 p̄structionē q̄ p̄sistit in vnione. Dōm qz sunt bī distincti: v̄m rōnē specifi
 cā: sed in q̄tū illi modi sunt p̄ponati adinuicem: tunc sunt vnitiu.

Arguit

In geminas partes constructio scinditur illi

i. constructio trāsitiua i. constructio intrāsitiua. s. rāq̄ mēbra diuisiōis

Transitio debet intransitioqz subelle

p q̄n p̄ticle .s. partes .i. fit perfecta
Cum partes per quas cōstat constructio plena,
 notant diuersas res transitua fit

Signant diuersa, constructio transeat illa

eadem sententia p modū diuersoz. i. signāda

Judicium sit idem tanq̄ diuersa notanda

¶ Bona est qz p̄structio diuidit in duas ptes. s. intrāsitiua ⁊ in intrāsitiua.
 Constructio trāsitiua est in qua p̄structibilia p̄tinent ad diuersa vel viden
 tur p̄tinere ad diuersa. Exem̄ p̄mi vt video petrū. Exem̄ sc̄di: vt video me
 Sed cōstructio intransitiua est: in qua p̄structibilia p̄tinent ad idē vel vidē
 tur p̄tinere ad idē. Exem̄ p̄mi: vt aial hō. Exem̄ sc̄di: vt hō rudibilis. Nota
 qz dictiones trāsitiue p̄struunt illas diuersa sc̄are: sed intransitiue con
 struunt illas idē sc̄are: hoc est eas posse de eodē verificari vel de seinnem:
 vt hoc est albus: hō ē hō: vel hic est albus. ¶ Arguit. Mēbra bone diuisiōis
 nō dz conuincere: sed in eadē orōne est simul constructio trāsitiua ⁊ intrāsiti
 ua: vt ego lego librū: q̄ diuisio nō est bona dōm qz lz fiunt in eadē orōne
 tñ hoc est ex diuersa cōp̄tione: qz suppositū ⁊ appositū faciūt p̄structionez
 intransitiua: sed verbū cum obliquo post se facit p̄structionem trāsitiua.

Arguit

¶ Contra. Respectu vnus ⁊ eiusdē simul semp est constructio trāsitiua et
 intransitiua: vt liber iohānis: illa est trāsitiua: qz est obliquus a p̄post
 ⁊ qz ibi ē nētus q̄ intrāsitiue p̄struit: q̄ etiā est intrāsitiua. Dōm qz ē simplr
 trāsitiua. Et q̄n bī nētus intrāsitiue p̄struit: hoc est intelligēdū in ordie ad
 sūū app̄n: sed sic nō est in p̄dicta orōne. ¶ Querit. qualis p̄structio est hic
 fortis currit. Dōm qz est intrāsitiua: qz sup̄p̄n ⁊ app̄n semp faciūt cōstru
 ctionē intransitiua. ¶ Contra. est p̄structio trāsitiua: qz fortis fecit sub
 stantia: currit v̄o accidēs: ⁊ sic p̄structibilia sc̄ant diuersa. Dōm qz lz sunt
 diuersa essentialiter: sunt tñ idē accidentaliter idē p̄tate numerali. ¶ Que
 riu. quō dz sc̄ri qz p̄structio est trāsitiua vel intransitiua. Dōm fm mo
 distas: qz q̄n primū p̄structibile dependet ad sc̄dm: tunc est trāsitiua: vt le
 go librū: sed q̄n sc̄dm dependet ad primū tunc est intransitiua: vt hō albus.

Replicā.

Querit

Replicā.

Querit

Arguit

¶ Af. Idē ē q̄n dicitur: q̄ autor p̄v̄ postūlz p̄structionē intrāsitiua q̄
 trāsitiua. Dōm qz in q̄tū i p̄structionē intrāsitiua p̄structibilia p̄tinent ad idē
 sic debet recedē. Sz in q̄tū fm nomē intrāsitiua sonat p̄uatiōnē trāsitiua
 sic sequit sicut puatio sequit habitū. ¶ Querit. vtrū vtrū casus simul possit

causata: ad expmēdū mētis pceptū finalē aduēta. ⁊ bī illa diffinitio cā salis: qz daf p q̄tuor ḡna causaz. per hoc qd bī (p̄structibilū) daf intelligī: cā material: qz ex p̄structibilib⁹ rāq̄ ex materialib⁹ p̄tib⁹ p̄ponit. Scdo p hoc qd bī vnio rāq̄ cā formal: qz act⁹ forme ē vnire qd p̄uenit vnioni. Tertio rāq̄ cā effitio: ⁊ illa ē duplex. s. extrinseca: ⁊ illa ē intellect⁹ ibi (ab intellectu) Alia ē intrinseca q̄ ē mod⁹ scādi: ibi (ex modis scādi causata) Quarto rāq̄ cā final: ibi (ad expmēdū mētis pceptū). s. simplicē v̄l cōple rum (finalr adinnēta) ¶ Af. Modi scādi sunt distincti: q̄ nō p̄currūt ad p̄structionē q̄ p̄sistit in vnione. Dōm qz sunt bī distincti: v̄m rōnē specifi cā: sed in q̄tū illi modi sunt p̄ponati adinuicem: tunc sunt vnitiu.

Glosanotabilis

cōstrui trāstine et intrāstine. Dōm q̄ nō: saltē fm rē: vt substātia petra in qua ē duplex sensus Unus ē. i. substātia q̄ ē petri et sic capis substātia p̄ toto cōposito nō p̄ forma tm̄ vt p̄ materia tm̄. Scōs sensus pōt esse: suba petri. i. res possessa a petro: et sic dicit de filio p̄digo q̄ p̄sumptit subaz iustā cū meretricib⁹. ¶ Q̄. quōd capis hic trāstitiū et intrāstitiū. Dōz q̄ sicuti narie: sicut in motu reali est trāstit⁹ de termino a q̄ ad terminū ad quē: sic in p̄structionē trāstia act⁹ denotat trāstire in rē obliq̄ et sicut aliq̄s mor⁹ ē simplex: ita ē aliq̄ p̄structio simplex: et sicut aliq̄s mor⁹ ē p̄posit⁹ ita aliq̄ p̄structio dicitur ē p̄posita. ¶ Q̄. q̄lis ē ista diuisio. Dōz q̄ ē diuisio gnis i suas species circūlocutiuas et immediatas: Et q̄n dicitur. Est aliq̄ diuisio p̄structionis immediatiōr q̄. s. diuidit p̄structio in mentalē et vocalē Dōm q̄ illa diuisio ē omnino accidentalis p̄structioni: ista autē ē essentialis et imēdiata. s. trāstitiū in duas spēs diuidere quēscōs ē. s. trāstie

Hanc in membra duo distinguere cōuenit: eius

.i. mēbra .i. p̄structio trāstia simplex. i. p̄str⁹ trāstia trāst.

Sūt species simplex que transit queqz retransit

¶ S̄ntia ē q̄ p̄structio trāstia diuidit in duas spēs. i. in trāstitiū simplicē et in trāstitiū retrāstitiū. Cōstructio trāstia simplex ē in q̄ p̄structibilia prinēt ad diuersa vt vident prinere ad diuersa sine aliq̄ retrāstie. Exēplū p̄mi vt lego libū: diligo katherinā. Et rēplū scōi: vt diligo me. Sed retrāstia ē: q̄ ē cōposita ex duab⁹ trāstitiuis inq̄tū sc̄ba actio vel passio denotaf regredi in illū idē vñ p̄s erunt: vt p̄s paruit. ¶ Q̄. q̄t requirunt ad p̄structionē trāstitiū retrāstitiū. Dōz q̄ tria. ¶ P̄mū ē q̄ sint due trāstitiue. Scōz est q̄ act⁹ iporat⁹ p̄ hōbū scōm d̄z trāstire in illud vñ p̄s erunt

Tertio requiritur nota p̄comitātie. s. vt q̄ vt q̄tenus et h̄ ista nō ē retrāstia ergo diligo katherinā: et ipsa diligit me sed sunt due cōstructiones trāstie simplices. S̄z hic ē cōstructio trāstia retrāstia: ego diligo katherinā vt ipsa diligit me. ¶ Arguit Due cōstructiones sunt duo entia in actu ergo ex illis mediātib⁹ cōditōib⁹ supra positis nō erit cōstructio retrāstitiua Dōm q̄ licet due trāstitiue sumpte sunt duo entia in actu: s̄z fm q̄ vna cōiungitur alteri est in potētia ad ipam vō p̄tz in p̄posito et sic erunt vnum

¶ Q̄. Cōstructio debet esse qd vñ vt p̄tz ex definitōe: s̄z hic nō ē qd vñ s̄z rē. Dōm q̄ h̄ nō sit qd vñ unitate simp̄r dicta: ē tñ qd vñ unitate aggregatiōis et h̄z fieri p̄ oēs obliquos. ¶ Querit. quot mod⁹ h̄z fieri p̄structio trāstitiua. Dōm q̄ generalit̄ loquendo quattuor mod⁹. Primo ex duplici trāstitione vt diligo te vt diligas me. Secundo ex duplici recipiatiōe vt ego p̄suasi me vt diligerē me. Tertio mō extrāstitione et recipiatiōe vt ego diligo petrū: vt ipse diligat me. Quarto ex recipiatiōe et transistione: vt ego diligo me vt tu diligas iohannem.

.i. p̄structio intrāstitiua .i. p̄structionē trāstitiū. i. manifestāda
Est intransitio tibi per predicta notanda

¶ S̄ntia ē q̄ p̄structio intrāstia ē notāda p̄ ea q̄ dicta sunt. Cui⁹ rō est: q̄ oppositor eadē ē disciplina s̄z intrāstia opposit trāstie p̄structioni: s̄z per illā d̄z cogitī. ¶ Q̄. qd ē p̄structio intrāstia Dōm q̄ illa in q̄ p̄structibilia prinēt ad idē vel vident prinere ad idē. Exēplū p̄mi vt hō albus. Exēplū scōi vt hō ē asinus. ¶ Q̄. In hoc exemplo hō ē asinus: ē p̄structio trāstia qz hō et asinus sc̄at diuersa. Dōm q̄ licet sc̄at diuersa: tñ videntur sc̄are idem. ¶ Vbi notandū q̄ duplex ē p̄structio intrāstia. Vna est fm rē in q̄ p̄structibilia prinēt ad idē Alia ē fm modū in q̄ p̄structibilia nō prinēt ad idē: s̄z vident prinere ad idē vel essentialiter vel accidentalit̄ et illa cos

Querit

Querit

Arguit

Querit

Arguit

Arguit

Querit

Querit

Querit

De Constructione.

gnoscit: p hoc q poster i^o pstructibile dependeat ad pmi^o vt dictu e supra.
 .i. duas partes .i. trāstitiua .i. diuides .i. pstruc. intran. simplex

Per binas species hāc distingues: qz simplex

.i. intrāstitiua .i. simul cōstructio .i. diuidunt

Hanc intransitio pariterqz reciproca scindunt

Qntia e q cōstructio intransitua e duplex. s. simplex r reciproca. Simplex est in qua cōstructibilia pnter ad idem vt vident pnter ad idē sine aliqua reciprocitōe: vt hō albus. Sz reciproca e in q cōstructibilia scant idē vel vident scare idē: r tñ actio vt passio denotat trāsire in seipm vel in id a q exiit: vt sortes videt se. Ibi act^o vidēdi exiit de sorte et iterū trāsit in sortem. Et dī notanter in seipm vel in id a quo exiit qz si trāsiret in alterū tūc non esset reciproca: vt sortes videt sortem. Querit^r vtruz constructio intrāstitia reciproca pōt fieri p obliq̄s noiales. Dōz q nō qz tales obliq̄ nō denotāt idē pntatē inf obliq̄ū r supm̄. Ibi cū quo diligitur talis obliquus. **CA.** Ego diligo me: ibi nō ē p nomē reciproca: qz fit tñ p p nomē reciproca: vt sui vt suus: sz etiā pōt fieri p pnoia pue vt scē p sone rōne certitudis demonstratiōis: ego diligo me: tu diligis te sz nō pnoia tertie p sone qz illa nō ita certe demonstrāt vt sortes videt illū: sz bñ pōt dici sortes videt se. Sz dī ideo reciproca qz act^o verbi tendit in illud sub mō paciēt^r a quo pns exiit sub modo agentis. Querit^r quot modis fit cōstructio reciproca. Dm̄ q quattuor modis. pmo: vt iohannes obliuiscitur sui. Secundo p dīm: vt ego faneo mihi. Tertio p accm̄: vt ego diligo me. Quarto p abtm̄: vt ego video: a me petrus regitur a se. Queritur. quot modis capitur pstructio reciproca. Dicendū q tribus modis. pmo quo ad materiale: scz quo ad cōstructibilia et sic est trāsstitua vt vult Alexander. Scō capitur quo ad formale. s. quo ad dependentiā cōstructibiliū r sic est intransitua vt dicit pscianus qz primū pstructibile dependet ad secundū. Tertio capitur q ad formale r materiale simul r sic nō est trāsstitua nec intrāstitua vt vult petrus helye. Ex qbus patet manifeste solutio huius qstionis vtrum constructio reciproca sit spēs cōstructionis trāsstitue vel intrāstitue. .i. vide .i. pstructio .i. manifestanda

Querit

Arguit

Querit

Querit

Ecce per exempla tibi res est notificanda

Exem^o d pstructiōe trāsstitua simplici Exem^o d eadē pstructiōe i q pstructiōe i qua pstructibilia pnter ad diuersa. bilia vident pnter ad diuersa

Hoc sotium superat: vel marcum tullius orat

Est exemplum de constructione transitiua retransitiua.

Exorat marcum cicero q diligat ipsum

Explū d pstructiōe intrāstitua in Exem^o de eadē pstructiōe in q pstruc. qua pstructibilia pnter ad idē. ctibilia vident pnter ad idem.

Tullius est marcus: bos est leo: capra iuuenca

Sunt exempla de constructione intransitiua reciproca.

Se regit hic: ego me: tu te. nos diligitur nos

Sunt etiam exempla de constructione intransitiua reciproca.

Isti se sotiant. vos autem diligitis vos.

Glosa notabilis.

Constituta est quod omnia predicta possunt manifestari per haec exempla et similia haec (hic sociis superat) Exemplum de constructione transitiva simpliciter in qua constructibilia fecit diversa sunt. Tullius orat marci. Est exemplum de constructione transitiva simpliciter in qua constructibilia videntur pertinere ad diversa in primis ad idem quod Tullius fuit binominus. Sed ibi Cicero orat marci quod diligit ipsum. Est exemplum de constructione transitiva retransitiva: quod constructibilia videntur scire idem cum nota transitivis. Sed ibi Tullius est marci. Est exemplum de constructione intransitiva simpliciter in qua constructibilia videntur pertinere ad idem. Sed hoc copula: quod copula est nota identitatis. Capra est mutua. Est sibi exemplum. hic regit se. Est exemplum de constructione intransitiva reciproca in tertia persona singularis numeri. Ego rego me. Est exemplum de eadem in prima persona singularis numeri. Tu regis te. Est exemplum de secunda persona singularis numeri. Nos diligimus vos. Est exemplum de prima persona pluralis numeri. Vos diligite vos. Est exemplum de secunda persona pluralis numeri. Quot regule solent legi penes istum tertium. Dominum quod tres. prima est quod obliquus post verbum significat constructionem transitivam actum. unde. Obliquus verbo facit ac quoque transitivum: ut comedo panem. Secunda regula est: quod infinitivus constructus cum verbo semper facit constructionem intransitivam personarum. unde. Infirmi cum probo facit intransitivum. quoque probo. Tertia regula est: quod cumque pars indeclinabilis constructa cum parte declinabili facit constructionem intransitivam personarum. unde. Pars indeclinabilis de personarum facit intransitivum. Arguitur. hic est constructio transitiva actum. O petre: tamen ibi est pars indeclinabilis: ut patet per hoc merum. hinc o sit demptum quoniam sic trahit ad actum. Dominum quod regula intelligitur quoniam pars indeclinabilis non regit partem declinabilem quod in opposito hoc adverbium o regit illum vocativum petre.

Querit

Arguit

Actus transitio personarumque notentur

.i. aliud .i. actus illatio alicui

Quando non transit actus nec passio cuius

inducitur pro non ut nunquam transitendo efficitur perfecta

Inferitur nunquam transit constructio plena

Est exemplum de constructione personarum. ponit causa metri

Filius alphei. iacobi que maria quiescunt

Arguit

Querit

Querit

Constituta est quod duplex est constructio transitiva. scilicet actus et personarum. Constructio transitiva personarum est quoniam actus ubi non transit in re obliqua: nec passio videtur alicui inferri ut filius alphei. Maria iacobi etc. **Q**uia in exemplo textus est constructio intransitiva actus: quod est suppositum et appositum: ut filii et maria quiescunt. Dominum quod quiescit non ponit hic ut est pars constructionis: sed ponit ad copulandum metrum. **Q**uia quid sit constructio transitiva actus. Dominum quod illa in qua actus ubi transit in re obliqua: vel passio videtur alicui inferri. Exemplum primum: ut lego librum. Exemplum secundum: ut petrus discipulus petri a paulo magistro suo. **Q**uia. Quare Alexander non notificat ita bene constructionem transitivam actus sicut personarum. Dominum quod ideo quod sufficienter cognoscitur per constructionem transitivam personarum quod alio modo oppositum sibi: sed oppositorum oppositae sunt definitiones. **Q**uia. Quare Alexander relinquit eam fore notam ex divisione constructionis transitivae quod multiplicato tunc oppositorum multiplicat et reliquum. Unde transitiva actus est quod per alteram constructionem bilium importat actio vel passio. Exemplum primum: ut fortes currunt. Exemplum

De constructione.

fecidi: vt discipulus pcutit. Sz intrāstitia psonarū ē qñ p neutrū pstructi
 bilium iporat actio vñ passio vt hō albus. ¶ Af. Diuersorū generū nō sub
 alternatim positōz diuerse sunt spēs: sz pstructio trāsītia z intrāstitia sūt
 diuersa genera: q̄ habebūt diuersas spēs. Dōm q̄ q̄uis non habent eadē
 spēs essentialēs tñ bñ accidētales. ¶ Cf. q̄lis pstructio ē hic. homo ē alb⁹
 Dōm q̄ ē intrāstitia psonaz. vñ. Rectus p̄ substā. psonarū facit intrās
 ¶ Arguit. Ibi p alterū pstructibilū importat act⁹: qz ibi ē ntūs z apposi
 tum q̄ facit pstructionē intrāstitiā actiū. Dōz q̄ verū ē qñ appositū im
 portat actū nō hic appositū nō iporat actionē vñ passionē. Et hec. Ille p
 cunat a petro est trāsītia actiū. Et tñc ad tertiu dōm q̄ act⁹ capū hic
 gñalit put se extēdit ad actionē vel passionē. ¶ Cf. q̄t sunt q̄stitia pstructi
 ones. Dōm q̄ tria. s. q̄ q̄lis z q̄tra. Que q̄rit de substātia. s. vtrū sit trāsītia
 vel intrāstitia: simplex vñ reciproca. Qual q̄rit de q̄litate. s. vtrū sit p̄grua
 vel incōgrua Sz q̄tra q̄rit de q̄litate. s. vtrū pstructio sit pfecta vñ ip̄fecta
 vñ. Que trās. vel intrās. q̄lis cō. q̄rit incō. Imp z p. q̄tra sunt rñdentibus
 apta. Et qñ dī pstructio incōgrua nō ē pstructio vt ptz ex diffinitōe e⁹
 Dōm q̄ verū ē seō mō capiēdo pstructionē: sz bñ pmo mō vt plus patuit
 Exēplū ē qñ q̄ritur q̄ est ista: hō currit: rñdetur intrāstitia. Nealis ē ista
 plato disputat: rñdetur cōgrua Sed talis questio nō ē multū necessaria ex
 eo q̄ ois cōstructio de q̄ hic loquit̄ autor: debet esse cōgrua. Quāta est ista
 homo currit: rñdet pfecta: qz pfecta sententiā respicitur in suo auditōis.
 Ex quo inferitur correlariū q̄ sola cōstructio intrāstitia actiui sup om̄s
 nes alias constructiones dicitur esse pfectior.

Arguit
 Querit
 Arguit
 Querit

Qonstructibilia ordina .i. in orōne p̄construe. i. vtrū casum
 Dnstrue sic casum si sit p̄pone vocantē

De orōne
 cōstrucci
 bilium

stam .i. ntū locas posthoc .i. pones
Hor rectum ponis. hinc personale locabis
 .s. si sint in orōne. s. hō i principio. i. locabis. i. ntūs vtrūs nō sunt i orōne
Verbum. quod primo statuas si cetera desint

¶ Sñia ē q̄ cōstructio inchoāda ē pmo a vt dō si ē in orōne er p̄ vtrū dz seq
 ntūs post quē seq̄ hōi psonale. Et si ntūs z vtrūs desint tūc cōstructio ē ir
 choāda a hōi insonali. ¶ Cf. q̄ ē rō ordīs ist⁹ ter. ad pcedentē. Dōm q̄
 ē illa: qz p̄us determinat de cōstructioē in gñali: h̄ vero in speciali: sz gñā
 le ē an̄ speciale: q̄ zc. ¶ Cf. qd ē ordo Dōz q̄ ē dicēdoz determinata series
 Et ē ordo in cōstructioē duplex. s. naturalē z artificialē. Naturalis ē qñ cō
 structibilia ordinant̄ fm̄ naturalē modū cōcipiēdi fm̄: qz vna dō p̄cipit na
 turālē seq̄ in cōstruēdo fm̄ p̄pū sensū. Sz artificialē ordo ē qñ cōstructibi
 lia ordināt̄ fm̄ ornatū modū loq̄ndi sicut qñ appositū elongat a supposito
 adiectū a substātio p̄p̄ ornatū modū loq̄ndi qd nullo mō p̄t fieri fm̄ na
 turālē ordīne: de q̄ loquit̄ Alexander in pposito q̄ h̄z ordīne volūtariū cor
 respondentē. ¶ Cf. q̄ ē rō qz vtrūs p̄construit. Dōz q̄ ista: qz vtrūs ē casus ex
 citatiōis mō excitatio dz fieri in pncipio an̄ oem̄ actū. ¶ Cf. Cōstructio in
 choāda ē ab aduerbio vocādi o vt in hac orōne O r̄pe audi nos pctōres.
 Dōz q̄ in ordīe casuū cōstructio inchoāda ē a vtrō. Sz hoc a duerbiū vocādi
 o nō ē alien⁹ casus q̄uis ipm̄ sit simplr p̄m̄ in cōstructioē. Et p̄ vtrū cū
 su a determinatiōib⁹ dz seq̄ ntūs vñ aliqd̄ suppleēs vicē nti de q̄ sup̄ patuit
 ¶ Cf. Cōstructio nō inchoat a verbo psonali: qz illud semp̄ ē appositū qd
 ante se vult habē suppositū. Dōm q̄ hoc verū ē explicite vñ ip̄licite. ¶ Cf.
 Quare ntūs debet p̄cedere verbū psonale. Dōm q̄ ideo qz pncipiū est an̄
 pncipiāt̄ sed ntūs feat p̄ modū pncipiū a q̄ actus verbi egreditur: q̄ debet

Querit
 Querit
 Querit
 Querit
 Arguit

R

Glosa notabilis.

Querit cōstrui ante verbū **Querit**. quare a verbo psonali inchoāda ē pstructio si cetera desint **Dōz** s̄m p̄ficiantū q̄ iō: qz in omni h̄bo p̄me vt sc̄de p̄sone cert̄ intelligit̄ nt̄is q̄ nō exp̄m̄t: s̄ t̄ūc inchoāda ē cōstruatio ab illo h̄bo Et s̄l̄r in verbis tertie p̄sone: intelligit̄ nt̄is p̄fise r̄ indetermiate: r̄ tunc p̄t̄ etiam ab illo h̄bo inchoari p̄structio. **Querit**. q̄t̄ modis p̄t̄ inchoari p̄structio. **Dōz** q̄ octo modis. Primo a vt̄o vt̄i habet p̄ns ter. vt̄ petre p̄fice Sc̄do ab ablt̄is vel nt̄is absolute posit̄is: vt̄ mḡto legēte p̄neri p̄ficiūt. Anz dita hec p̄sona sint pulsa tandē lubrica. i. auditis p̄conijs. Tertio p̄ conz unctiōē vel per aduerbis cōtinuatiōē vel suspensiōē sc̄ctia: vt̄ quāq̄ s̄p̄us et̄si etiāsi tamer̄si. Et̄ia ille dictiōēs de q̄b̄ alexāder dicit̄ ibi. Cū qz dū donec r̄c. Quarto p̄ aduerbiū vocādi o: r̄ p̄ infiectiōēs exclamantis: vt̄ proh r̄ nephas o inuis̄tū dic. Quinto p̄ obliq̄s rōne relatiōis: vt̄ patrē seq̄ē sua p̄les. Sexto p̄ obliq̄s iterrogatiōe posit̄os: vt̄ quē vides: q̄t̄ū ego sup̄lu erat̄ suz. Septio p̄ obliq̄s negatiōis: vt̄ nullū h̄oiem. Et̄ia rōne diuisiōis vt̄ sonoz alī vor̄ alī nō vor̄. Octano p̄t̄ inchoari a h̄bo ip̄sonale passiuē vocis p̄t̄ etiā inchoari a h̄bo ip̄sonali actiōe vocis: vt̄ penitet. Et a h̄bo exempte actiōis: vt̄ pluit. **Q̄r**. quis ē modus p̄uenēdi ad dictā p̄structiōē bilii ordinationē. **Dōz** q̄ mod̄ ē talis. p̄uo legēda ē or̄ō distincte: r̄ inter legendū d̄z aduertē de sn̄ia q̄ p̄t̄ ex illa or̄ōne elici. Et vt̄ facilī occurrat p̄siderabit̄ q̄ sit p̄ncipale suppositū r̄ q̄ sit p̄ncipale appositū: r̄ alia q̄ s̄nt annexa de ist̄ duob̄ sunt aduerbia vel adiectia vel aliq̄ integre clausule vel oratiōēs suspensiuē: annexa suppositi cū supposito r̄ annexa appositi cū appposito cōstrui debent: ne cōmittatur fallacia cōpositiōis seu diuisiōnis q̄ tollit sentētie p̄fectiōē generans errorē: vt̄ ey a recolamus laudibus p̄is digna huius diei carmina: in q̄ nobis lux outur gratissima. **Querit** quō debet hoc sc̄ri q̄ posset distincte legere. **Solo**. hoc sc̄it̄ ex certis p̄act̄is quī sunt colon coma r̄ perid̄. **Coma** ē punctus cū cauda seu virgula dus eta sur̄suz: r̄ d̄z poni vbi sn̄ia ē suspensiuā: vt̄ q̄uis sur̄ nigra. **Colon** ē sim̄plex p̄fectus r̄ ponit̄ q̄n oratio ē p̄fecta r̄ t̄n p̄t̄ aliq̄ supaddi: vt̄ q̄uis sum nigra: pulchra t̄n sur̄. Sed perid̄us ē punctus cū virgula deorsum: ducta et ponit̄ q̄n oratio est tota r̄ p̄fecta: vt̄ q̄uis sum nigra: pulchra t̄n sum: r̄ oi laude dignissima. Ex istis tribus modis punctandi outur triplex modus accentuandi. Nam vbiq̄nq̄z ponitur coma ibi est accentus acutus: r̄ vbi ponitur colon ibi est accentus medius. Sed vbi ponitur perid̄us: ibi ē accētus grauis et depressus. De quibus parebit̄ in q̄rta parte.

Querit *i. d̄t̄is posthoc* *i. act̄is* *post p̄struunt̄.*
Tertius hinc casus: et quartus sepe sequuntur.
i. apposito p̄pones *p̄pone* *genitiuū*

Aut verbo subdes aduerbia: subde secundum
i. dictiōi regenti *prepositio*
Lasum rectori: debet vor̄ prepositiua
i. accusatiō p̄construi *i. ablt̄o. s. act̄m vel ablt̄m. s. p̄positio*

Quarto p̄uenigi vel sexto quem regit ipsa
Querit *i. d̄t̄is posthoc* *i. act̄is* *post p̄struunt̄.*
 Quia p̄me p̄tis tertus ē q̄ verbū p̄sonale d̄z sc̄strui d̄tis vel act̄is: q̄nq̄ cōiunctim: q̄nq̄ diuisim. Exēplū de p̄mo: vt̄ do tibi panē. De sc̄do vt̄ diligo deū: fauco tibi r̄c. **Querit**. q̄re d̄z in textu (sepe) **Solo** qz aliq̄ verbū p̄sonale ē absolutū nō regens aliq̄ casum a p̄epositi: vt̄ petrus currit ve lociter. **Querit**. An d̄t̄is immediate cōstruit̄ post verbū seu act̄is. **Solo**. p̄t̄is. Rō est: qz d̄t̄is est casus substantiē act̄is est casus accidentis ad mī

Querit *i. d̄t̄is posthoc* *i. act̄is* *post p̄struunt̄.*
 An d̄t̄is immediate cōstruit̄ post verbū seu act̄is. **Solo**. p̄t̄is. Rō est: qz d̄t̄is est casus substantiē act̄is est casus accidentis ad mī

De Impedimentis

nis s'm modum: qz est terminus et actus verbi modo substantia est an acci-
 dens. Sed qda voluit q qn verbu est vehemensissime trāsitionis tunc actus
 est s'bo immediatior: qz actus ē p'p'rius casus talis s'boz: s; d'us inq'tū
 q'q'stūe ponit: tūc p'ponitur d'us. Rō est: qz d'us fecit rē recipientē acci-
 satius vero rem receptā: modo recipiēs ē ante receptū: vt do tibi panem
 Et ā pncipalis rō pōt esse voluntas grāmaticoz. ¶ Sententia scde pris-
 tangit ibi (Aut verbo subdes aduerbia) z ē ista: q aduerbiuz debet p'strui
 ita sūū verbū ¶ Querit. Utrū aduerbiū debet cōstrui ante d'm z accm
 qn verbū illos casus regit z etiā aduerbiū Solo. sic: qz aduerbiū s'm p'feci-
 anam ē adiectiuū verbi: s; inter adiectiuū z substantiuū ex eadē pte positum
 nihil mouebit. s; dicitur sic ordinando beniuole tibi veniā ¶ Tūc ibi (Sub
 de secundum casum rectorū) Sentētia huius partē ē q g'tūs vel quilibet ob-
 liquus debet poni post suā dictionē regentem. Et melius per secundum ca-
 sum intelligitur q libet obliquus q g'tūs: qz alias autor esset diminut⁹ de
 s'gmine ablti. Et scōa expositio includit etiā g'tm z nō ecōuerso: ergo ē me-
 ¶ Queritur. sub qua regula collocandus est actus a preante cōstru-
 ctus. Solutio. Talis actus h; rationē suppositi: mō suppositū debet cō-
 strui ante appositū: vt magistruz docere discipulos. Ibi m'g'm a preante
 p'struit ¶ Arguit. Ergo autor ē insufficiēs in suo p'cessu: qz nullibi illā re-
 gulam posuit. Solo. Talis actus p'cōstruit etiā p illā regulā (Subde secu-
 dum casuz rectorū zc.) ¶ Querit. quō hoc pōt fieri cū tñ dictū ē q intelligit⁹
 de obliq; a p'p'ost cōstruē. Solo. Debet intelligi a cōtrario sensu: qz ex
 hac regula faciliter elici pōt: qz sicut obliquus a p'p'ost rectus p' p'struit
 ita obliquus ante rectus p'cōstruit s'm similitudinē p'portionis reddendo
 singula singulis. ¶ Tūc ibi (Debet yor p'positiua zc.) tangit q'rtā ps regu-
 le. Et est ista sententia: qz actus z abltūs debent sequi p'positiones cū qb⁹
 cōstruuntur: vt ad patrē: in domo zc. ¶ Querit. q ē ratio illius. Solutio.
 quia agens debet pcedere suū passum: s; p'pōnes cōparant ad casus quib⁹
 deseruūt sicut agēs ad passuz: s; zc. ¶ Arguit. Ista regula ē in sufficiēs: qz
 hō; pōt p'f'q'z cū g'tō: vt tenuis crurū. Solo. hoc ē s'm modū grecoz q ca-
 rēt abltō: sed s'm modū nostrū semp debet p'poni actō seu abltō: nisi p illā
 regulā q dicitur anastrophe ¶ Queritur. quō obliquus a p'p'ost cōstru-
 ctus debet semp p'poni suo casuali. ¶ Queritur. quō obliquus a p'p'ost cōstru-
 ctus cū aduerbijs z interiectionibus est ordinandus. Solo. A partepost
 De pmo: vt cū t'p's. De scdo: vt o ineffabile virū. ¶ Arguitur. Autor: in il-
 lis cōstructionib⁹ est diminutus: qz illos nō ponit. Solutio. Cōprehēdunt⁹
 sub ista regl'a qz aduerbiū z interieccio sunt pres indeclinabiles sicut p'pō
 etiā p'positio pōt poni aduerbialit. ¶ Querit. quare potius determinat de
 mō p'struedi p'positionis aliarū partū indeclinabilū. Solo. Ideo: qz cō-
 structio p'pōnis ē etiā cōmuniō: qz cōstructio aliaruz partū indeclinabilium
 ¶ Querit. q're nō ponit aliquā regulā ordinādi cōstructionē in orationib⁹
 Solutio. Ideo: qz illā postea ponit ibi (Fugere cōsimiles) Uel dicenduz q
 ideo: qz ars debet eē circa difficilia sed facillimū est cōiunctionē coniungere
 diuersimode tñ s'm diuersas eius species: s; zc. aliq⁹

Querit

Querit

Arguit

Querit

Querit

Arguit

Querit

Arguit

Querit

Querit

Infinitium persone siue quibusdam.

sup. nominibus illa noia adiectiua

Des adiectiuis: vt sunt habilis piger aptus

p'tinis t'p'ibus sup. grāmaticū

Hanc olim pulchram veteres dixere figuram

De cōstru-
ctioe infi-
nitium.